

man give en Mand Lov til at forhindre sine Medborgere i noget, de nu have Ret til, nemlig i at tage Sten, Grus osv. ude i Vandet, ved at paakalde Politiets Assistance og at lade Overtrædelsen af et saadant Forbud være offentlig Paatale undergivet, hvorved man altsaa erkender, at det er i det offentliges Interesse, han faar en saadan Ret, saa maa han virkelig ogsaa paatage sig den Byrde, at han ikke selv har Ret til at gaa hen og udsætte sin Kyst og spolere den ved at tage Sten, Grus osv. bort fra Kysten.

Formanden: Det ærede 2det Medlem for 9de Kreds har Ordet for en kort Bemærkning.

la Cour: Jeg betragter Forstranden som det egentlige Fundament for det, der ligger inden for, og det er jo en Selvfølge, at tager man Fundamentet bort fra en Bygning, saa virker det meget mere ødelæggende for denne, end dersom man kun tager en Sten bort længere oppe. Jeg kan ikke se rettere, end at der er en meget væsentlig Forskel paa at udnytte Strandbredden og at tage Fundamentet bort ude paa Forstranden, og det er ud fra dette Synspunkt, at jeg her hævder, at det er mere nødvendigt at forhindre dette sidste end at tvinge Ejeren til at skulle respektere Strandbredden under alle Forhold og forhindre ham i selv at tage, hvad han har Ejendomsret til. Der er derfor ingen Grund til at fratage ham denne Ejendomsret, naar det ikke er absolut nødvendigt.

Landbrugsministeren (A. Hage): Jeg tror, at det ærede 2det Medlem for 8de Kreds (Olesen) vil komme til at staa ganske alene med sin Anskuelse om, at den for Græsvækst blottede Strandbred ikke er Ejendomsret underkastet. Det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds (O. Hansen) har allerede udtalt sig om denne Sag, men da det er et Hovedpunkt, naar man skal lovgive paa dette Omraade, ønsker jeg ogsaa at slaa fast sammen med dette ærede Medlem, at der kan vistnok ingen Tvivl være efter de Domme, der ere faldne, at den for Græsvækst blottede Strandbred er Ejendomsret undergivet lige saa fuldt som ved-

kommende Kystejerns anden Ejendom. Naar der har været Tvivl, og det har der været tidligere, har det vistnok været paa Grund af, at Jorden var i Fællig, altsaa, det var noget uklart, hvem der havde Ejendomsretten over Kysten. Men man har vistnok aldrig tænkt sig, at nogen fremmed, nogen uvedkommende Person, kunde have Ret til den tørre Kyst; men det er nu slaaet fast ved Domme, at den tørre Strandbred er Ejendomsret underkastet. — Jeg maa give det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds Ret i hans Opfattelse, at der selvfølgelig aldrig kan gives uvedkommende Ret til at gaa ind paa den tørre Strand og tage Sten. Det staar der ikke noget som helst om i Loven. Der kan nedlægges Forbud imod, at Ejeren saa vel som andre borttage Smaasten paa Kysten og under Vandet. Men naar disse Smaasten ikke komme ind under Forbudet, kan efter min Opfattelse sandelig ikke uvedkommende opnaa nogen som helst Ret til at gaa ind paa min Grund og optage Sten. — Derimod er jeg ikke enig med det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds, naar han ikke vil give mig Ret i, at der var noget abnormt i, at der skulde nedlægges Forbud mod, at en Ejer borttager Sten og Grus paa sin Kyst, medens det tilkommer andre, saasom Kommunalraadene, tror jeg, at jeg sagde. Det ærede Medlem spurgte, hvor jeg havde det fra, at man saaledes kunde gaa ind paa anden Mands Ejendom og tage hans Vejmateriale. Jeg vil i saa Henseende hen- vise til Forordningen af 13de December 1793 § 16, hvorefter Sten, Grus, Jern og Sand kunne tages uden Betaling „hvor samme nærmest ved Vejen er at faa“. Det er til Landevejes Anlæg og Vedligeholdelse. Og til offentlige Bivejes Istandsættelse og Vedligeholdelse, men ikke til deres Anlæg, er Ejeren eller Brugeren pligtig til at taale, at det fornødne Grus tages, hvor saadant paa hans Jord findes, dog mod Erstatning. Deri ligger jo altsaa, at naar Forbud blev nedlagt mod, at jeg som Kystejer maatte forsyne mig med Vejmateriale til Veje paa min Ejendom, er der, saaledes som Lovforslaget var affattet i det andet Ting, ikke noget Forbud imod, at Kommunalbestyrelsen eller eventuelt Amsraadet kunde komme og tage Vejmateriale paa